

08/03/2023

**Vedd a szívemet – Kacziba Andi munkái a női létről
Országút | Jankó Judit**

A Milánóban élő, performatív polaroid munkákat alkotó Kacziba Andi az áprilisi MIART-on mutatja be legújabb performanszát, amellyel lezárja a női lét életszakaszaival, a nők életfeladataival foglalkozó sorozatát. Budapesten a TOBE Galéria februári FCKN LOVE című nemzetközi kortárs művészeti és fényképzeti csoportos kiállításán láthattunk tőle három munkát.

Mióta élsz Olaszországban és hogyan kerültél épp oda?

Modellkedéssel kezdtem a pályámat, 1992-ben döntős voltam az Év Arca versenyen, vidéki lány vagyok, ez jó pénzkereset volt nekem, és szükségem volt rá. Egy szót sem értettem a divatvilágból, de gyorsan beletanultam. Magyarországon nem volt jelentős piac, könnyű volt egy új ügynökséget elindítani és felfuttatni. A mi ügynökségünk küldött először modelleket Koreába, Ausztráliába, magam vittem egy tízfős csoportot több mint egy hónapra Kínába, és az akkor még brit Hong-Kongba. Mindez még az internet előtti időben zajlott, ma már elképzelhetetlen körülmények között, de nekem kinyitotta a világot. Meghatározó élményanyagot adott, utazni kezdtem és tanulni, bejártam a világot. Nálunk, a Zichy Jenő utcai ügynökségen kezdett dolgozni Tombor Zoli, ő inspirált arra, hogy később megtanuljak fotózni. Egyre több időt töltöttem Olaszországban, megtanultam a nyelvet és kint ragadtam.

Mikkel kezdted el a művészi pályát? Mi az, amit először meg mertél mutatni?

Kubában fotóztam üres, öreg medencéket, a mögöttük felsejlő tengerrel. Ottjártamkor a kubaiak közül csak a halászok mehettek ki a nyílt vízre, ők is engedéllyel, és amíg egy átlag kubai nem szállhatott hajóra, külföldiek mindenfelé hajókázhattak a kubai vizeken. Ezt a kettősséget, a szabadság viszonylagosságát szerettem volna kifejezni a tengert és a nyomasztó medencéket ábrázoló képeimmel. Ebből az anyagból születtek első kiállításaim 2009-2010-ben. 2011-ben textillel kezdem el dolgozni, pontosabban kendermadzag felhasználásával szőni, varrni, vagy éppen installációkat „tekerni”. Valójában mindig a háromdimenziós dolgok érdekeltek, a mai napig izgalommal tölt el egy új, meghökkentő forma létrehozása, legyen az akár textil, cement, műgyanta vagy kerámia. Munkáimat mindig saját kezűleg készítem el, és fontos számomra az adott anyag felhasználásának technikai ismerete.

Mostanában már szinte csak női témákkal foglalkozol...

Mi más érdekelhetne, mint a női lét tapasztalatai, ami minden életkorban szignifikánsan más. A férfiak létezésében nincsenek olyan drámai változások, mint a nőkéiben. Igyekszem azokat a témákat, tapasztalatokat feldolgozni, melyeket magam is megéltem.

Az első önálló kiállításom 2015-ben Milano egyik önkormányzati múzeumában, a Studio Museo Francesco Messinában volt, amely egy régi templomépület, a kiállítás témája pedig a nők elleni erőszak világnapjához kapcsolódott. A sok sajtómegjelenés hozadékaként a múzeumban egyre több idősebb, számomra addig ismeretlen nő keresett fel, hogy elmondják nekem a maguk történetét. Akkor rájöttem, hogy valójában a munkám nem ott végződik, hogy megcsinálok egy installációt, vagy megtekerem a madzagokat és kiállítom, hanem épp az a lényeg, ami a vernissage után következik. Ismeretlen nők osztották meg velem sok évtizeddel korábbi traumáikat, és megkérdezték, szerintem vajon mi történne,

ha ez ma esne meg. Hihetetlen élmény volt számomra, és belém ivódott a felismerés, hogy az én történetem és a munkáim katalizátorok, hogy hozzájuk a többi nő kapcsolódhasson, és elmondhassa a saját fájdalmas élményeit. Ezután kezdtem el polaroid munkákat készíteni, amelyek valójában performatív jellegűek.

Mesélnél ezekről?

Az első a Turning (G)old volt 2018-ban, amely arról szól, hogy bizonyos kor után szinte kötelező botoxoltatni, vagy plasztikai sebészhez fordulni, mert a mai társadalom nem tűri az öregedést, nem fogadja el az időseket. Régen tiszteltük az öregeket, hozzájuk fordultunk tapasztalatokért, tudásanyagért, ma erre ott van a Google. A generációk közötti szoros kapcsolat mára felbomlott. A Turning (G)old provokáció, ami arról szól, hogy ha a ráncaimat nem botoxszal töltöm, hanem arannyal, akkor elméletileg, ahogy telik az idő, egyre többet fogok érni, nem veszítek az értékemből, sőt növelem azt, mert egyre több aranyat fogok tartalmazni. A polaroidokon saját magamat fotóztam, különböző pozíciókban, ezekkel az aranyránccokkal. Készítettem hozzá textilmunkát is, 3D-ben húzott szálakból. Idetartoznak még a tükörmunkák: régi ablakokat gyűjtöttem, lefoncsoroztattam a hátukat, hogy tükörré váljanak, és a foncsorba belevestem a saját tükörképem ráncait, majd ismét feltöltöttem őket arannyal. Így rajta maradtak a tükrön a ráncaim, és aki belenéz, felpróbálhatja őket. A munkák gondolatisága nemcsak a biológiai öregedés elfogadásáról szól, hanem arról a kísérletről is, hogy mit tudunk nyerni a folyamattal. 2014 óta dolgozom a torinói Raffaella De Chirico galériával, ott rendeztünk ebből egy kiállítást.

Az öregedés mellett a dinnyés sorozatodban a gyermektelenség témájával is foglalkozol. Csupa nehéz érzés.

A Csöndes gyermektelenség 2019-es sorozat, kilenc polaroid kocka. Az ölembe vettem egy fél dinnyét, az első kockán még teljes a gyümölcs belseje, az utolsón üres. Minden egyes polaroid kockához tartozik egy gyermekvállaláshoz kapcsolódó történet, amely zsákutcába fut, vagy egy mondat, amit életem folyamán mondtam nekem valaki a gyermekvállalás témájában: hogy öreg vagyok már a gyerekhez, vagy hogy miért nem adoptálok egyet, vagy hogy szülhetnék a meleg barátainak is - szóval a kívülről jövő jó tanácsok.

A TOBE-ben most szíves munkákat állítottál ki. Mik ezek?

2022-ben csináltam a Vedd el a szívemet polaroid sorozatot, amely szintén provokáció. Az ötletet Szapphó egyik versének catullusi átdolgozása adta. Szapphó az első nő, aki művészetében megközelítette a nők emancipációjának kérdését.

A mai társadalom szemében mi lehet az értéke egy ötven felé tartó, gyermektelen, karrier nélküli nőnek? Mivel válhatnék hasznossá, milyen lehetőségem maradt? Talán már csak a szerveim érnének valamit? A polaroidokon különböző szerveket tartok a kezemben: szívet, tüdőt, vesét vagy éppen egy májat, és felajánlom őket. A felajánlott szerveket elkészítettem kerámiából is, színük szürkés-kék, felületük pedig matt, ami a sacrificiumot idézi.

A Vedd el a szívemet munkámat egy kétméteres kókusz lábtörlő is kiegészítette, rajta életnagyságú fotómmal - amit nem hoztam el Budapestre. A milánói kiállításom látogatói kénytelenek voltak áttaposni rajtam, hogy bejussanak a galériába. Érdekes volt megfigyelni, hogy a váratlan helyzet milyen reakciót vált ki belőlük.

Most mire készülsz?

Ma lettem negyvenkilenc éves, vagyis holnaptól már az ötvenediket taposom. A Fabbrica Del Vapore, Sala delle Colonne milánói művészeti komplexummá alakított vonat- és villamosgyárában a MIART nemzetközi művészeti vásárának április 16-i hétvégéjére készülök egy performance-al, amelyet a gyermektelenséggel és öregedéssel kapcsolatos korábbi munkáim lezárásának szánok. Egy nőnek az élete folyamán körülbelül négy-ötszáz petesejtje érik meg a termékeny életszakaszában, ennyi esélye van a gyerekekre, ha elfogy - vége. A performance-om úgy fog kinézni, hogy egy nagy fehér vászonra körülbelül ötszáz, előzetesen kifújt és aranyfestékkel feltöltött tojást helyezek, majd egy metronóm hangjára szépen, lassan elkezdem eltaposni őket. A fehér vásznon egyre több lesz az arany, amit valószínűleg tovább is viszek a csupasz talpammal. Elbúcsúzom valamennyi elszalasztott lehetőségtől, lezárom a teljes témakört, majd a négy polaroidos performatív munkámból művészkönyvet készítek. Jövőre pedig váltok, új irányok felé indulok, hiszen nem ragadhatok bele, valóban túl kell rajta lépnem. Egyfajta elengedés nekem ez a sorozat, de nem csak magam miatt fontos: azért mesélem ezeket a történeteket, hogy mások tanuljanak belőlük.

<https://orszagut.com/kepzuveszet/vedd-a-szivemet-kacziba-andi-munkai-a-noi-letrol-interju-fotomuveszet-budapest-milano-4050?fbclid=IwAR0b9gFGJlORjRwNGh7fZ3WYTXAI48-uzqlp XEd-LVCj3-Mkdn9pBtCv84>